

Gammel dansk hønsehund er hvid med brune aftegninger. Den har få større eller mange små, brune pletter (fregner) i det hvide. Den brune farve kan variere, men foretrækkes brun til mørkebrun.

Den gamle danske

MENTALITET: Den gamle danske hønsehund er rolig, velafbalanceret og arbejdsvillig og holder meget af menneskeligt selskab.

BEHOV: Masser af motion og fornuftige opgaver, gerne jagtrelaterede såsom næse- og apporteringsarbejde.

PELSPLEJE: Der er ikke megen pelspleje forbundet med racen. De løse hår fjernes nemt med f.eks. en fugtig klud eller en gummi-børste.

STØRRELSE: Hanner: 54-60 cm.
Tæver: 50-56 cm.

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Tine Luther

Den gamle danske hønsehund er stærk og kan arbejde meget længe. Tempoet er forholdsvis langsomt, og hunden er meget grundig, når den søger efter vildt.

Jagthunderacen gammel dansk hønsehund tilhører gruppen af danske nationalhunde

– Racen gammel dansk hønsehund stammer fra 1700-tallet, fortæller Lisbeth Strunck, der er opvokset med racen og selv har en enkelt hanhund i dag. – Gammel dansk hønsehund opstod på grundlag af sigøjnerhunde, blodhunde af en slags samt de lokale gårdhunde, man havde i Danmark. Til at begynde med betegnede man racen ”den hvid- og brunbrogede hund” eller ”Bak-hunden”. Sidstnævnte navn skyldtes, at racens ophavsmand hed Morten Bak. Han arbejdede som skytte og boede i Glenstrup Sogn mellem Hobro og Randers. Først en gang omkring 1910-21 fik racen navnet gammel dansk hønsehund.

– Morten Bak fremavlede den gamle danske hønsehund gennem otte led – så havde han den brunbrogede hund, han gik efter: en robust jagthund, der arbejdede tæt på føreren og havde en særdeles god næse.

– Foruden at blive udbredt i Himmerland sendtes den nyskabte race rundt til forskellige godser andre steder i landet. Især holdt man gammel dansk hønsehund på Lolland, Falster og Ærø. På Ærø var det almindelige bønder, der havde racen. Bønderne på Ærø havde jagtret på deres egen jord 60-70 år før nogen anden bonde i Danmark. Jorden blev overdraget til fæstebønderne, og man fik lyst til at holde egen jagthund.

Nær uddød

– I takt med at de engelske jagthunde såsom settere og pointerer blev udbredt i Danmark,

gik den gamle danske hønsehund lidt i glemmebogen, fortsætter Lisbeth Strunck. – Kun få entusiaster på øerne beholdt den, og mellem 1930-40 var racen næsten uddød. Der var kun ganske få eksemplarer tilbage, da entusiasten Johannes Matzen, efterkommer af Morten Bak, gik i gang med at rekonstruere racen. På Ærø fandt han nogle hunde, der var tro kopier af de oprindelige Bak-hunde. Disse hunde havde man stamtavler/fortegnelser på, som var ført tilbage til racens oprindelse. Desuden opfordrede man folk, der havde racetyperne gamle danske hønsehunde til at møde op på udstilling. Derved fandt man ca. 20 egnede hunde, som har dannet baggrund for den bestand, vi har i dag. Specialklubben ”Klubben for Gamle Danske Hønsehunde” blev stiftet i 1947.

Lige lovlig populær

– Udbredelsen af den gamle danske hønsehund gik slag i slag gennem en årrække. Men i begyndelsen af 1980'erne fik racen et egentligt boom – nok ikke mindst på grund af Poul Thomsens kendte tv-hund Balder, fortæller Lisbeth Strunck. – Nu blev den gamle danske hønsehund virkelig populær også blandt ikke-jægere, og alt kunne sælges. Det betød desværre, at der blev avlet på revl og krat – og at mange hunde var indavlet. Som følge heraf opstod der nogle problemer med racen – blandt andet med lidt for skarpt temperament hos nogle hunde og

Den gamle danske og Steen Steensen Blicher

– Forfatteren Steen Steensen Blicher havde sin gang på nogle af de herregårde/godser på Lolland/Falster, hvor man holdt gammel dansk hønsehund, og derigennem lærte han racen at kende, fortæller Lisbeth Strunck. – Den blev hans foretrukne jagthund, og han gik meget med den på hederne ved Viborg. Desuden skrev han en del om racen – blandt andet i jagttidskriftet Diana – ligesom han er afbildet en del steder med gamle danske hønsehunde.

En lang arbejdsdag er intet problem for en gammel dansk hønsehund.

Et af den gamle danske hønsehunds karakteristika er rigelig halshud.

Assistance fra Frankrig

- Sidst i 1990'erne manglede den gamle danske hønsehund nyt blod; genpuljen var ved at blive alt for snæver, forklarer Lisbeth Strunck. - Modsat andre racer har vi ikke mulighed for at søge til udlandet efter nyt blod, da vores race er dansk og primært findes her. Derfor enedes specialklubben og DKK's udvalg for nationale og glemte racer om at hente nyt blod via den franske jagthunderace braque francais type pyrenée, der minder umådelig meget om gammel dansk hønsehund. En fransk hanhund parrede en gammel dansk tæve med målet at udvide genpuljen.

hudproblemer samt udbredelse af arvelige sygdomme såsom muskeltræthed (kendt siden 1977), hvor hunden får anfald, hvor den er ude af stand til at bevæge sig. Heldigvis blev der allerede trukket i håndbremsen efter et par år, og temperamentsproblemerne blev elimineret. Muskeltræthed er også et overstået kapitel, da man har fundet arvegangen og er blevet i stand til at genteste for sygdommen.

- I dag findes der 1200-1500 gamle danske hønsehunde. De fleste hører hjemme i Danmark, men der findes eksemplarer i bl.a. Norge, Sverige og Tyskland. Ellers er racen ikke særlig udbredt.

Har altid været jægerens hund

- Den gamle danske hønsehund har altid tilhørt jægere, fortæller Lisbeth Strunck. - Tidligere var den noget udkældt og blev ikke regnet for at være så "fin" som mange andre jagthunde. Den var skabt til de mindre velstående, som kun havde små jagtarealer til rådighed. Derfor fremavlede man en hund, der holder sig forholdsvis tæt til jægeren og arbejder godt på mindre arealer.

- Den gamle danske hønsehund blev dog ikke kun brugt på jagt; den fungerede også som familiehund på husmandsstederne samt som gårdhund, der holdt øje med det hele - dog uden at være en decideret vagthund.

- Også i dag er det faktisk udelukkende jagtinteresserede, der har gammel dansk

hønsehund, men det er i høj grad folk, som også vægter at bruge den inde i stuerne som familiehund.

All round

- Gammel dansk hønsehund hører til blandt de stående jagthunde, det vil sige, at den tager stand for vildtet og jager det op på ordre fra jægeren. Men den skal også klare efterskudsarbejdet med at finde og apportere det nedlagte vildt. Dens ypperlige næse gør den desuden velegnet til schweissarbejde. Den søger sindigt og omhyggeligt og får alt med.

- Det er ganske vist en tung hund, men den har så megen styrke, at den sagtens kan arbejde en hel dag. Og den fungerer i de fleste terræner - og vand, hvis den er tilvænnet fra lille. Dog skal man tænke over, at den ikke har så beskyttende pels og kan blive kold.

En hyggelig jagthund

- I den gamle danske hønsehund finder man en hund, der hviler meget i sig selv og er svær at få ud af balance, siger Lisbeth Strunck.

- Den har selvtiliden i orden og overskud til at tage tingene stille og roligt. Over for mennesker er den blid, og den er typisk ret så tålmodig over for børn. Den knytter sig meget til familien og holder øje med, at alle har det godt. Fremmede skal den somme tider lige se an, men sædvanligvis er de meget hurtigt accepteret. Og så viser den gamle danske sig

fra sin kælneside. Den holder nemlig meget af tæt kontakt og hygge, og den gør gerne opmærksom på sig selv, dog uden at virke som en plageånd. På grund af sin kærlighed til mennesker bør en gammel dansk hønsehund bo hos familien - ikke i en hundegård. Det trives den ikke med.

- Også over for andre hunde optræder den gamle danske blidt. Den er ikke typen, der starter en slåskamp. Men er der nogen, der knurrer, svarer den igen - den lader sig ikke bide eller skræmme væk.

Der skal være et formål

- Den gamle danske hønsehund vil hellere end gerne ud at arbejde, men den spilder ikke kræfter på noget formålsløst, fastslår Lisbeth Strunck. - Arbejdet skal være sjovt - gerne jagtrelateret - og afvekslende. Og vi har jo med en arbejdshund at gøre, så den skal have lov at arbejde. Den skal både have mulighed for at røre sig og bruge hjernen - f.eks. ved at bruge næsten og apportere. Får den disse behov dækket, er den fantastisk behagelig at have hjemme i stuen.

- Racen har en blød psyke, og man skal ikke være hård ved den, for så kan den blive rigtig stædig. Tager man tingene roligt og positivt under indlæring og træning, har man en hund, der er meget lærevillig og nem at arbejde med. ■

Se mere på www.gdh.dk